

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sefer ha-Milu'im

Schönhack, Joseph

קסוי, קאהנייט

Varsha, 629 = 1869

כ תוא

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9688

כל (ב) כל ת' במחתו (מהל' לא ז) כליתי (פֶּרְטְרוּיֶען, האַפֿעֶען) עג' יחול ובמחון .

כל (ג) כל (ירו' פלס ח) לא כלין מסתור אלא מבני ; כמו , כהלין" (פֶּרְמֶענען, קענען); פי' אין זה יכולת וחשיבות לסתור איזה דבר כ"א לבנות . **כל** קבל (עזרא ד יד) כל קבל די מלח (ווייל ; דארום) .

כלבא (דגנ' כג יט) וחולפן כלבא (הונד) כלב . (צ"כצ) וישם ה' לקין אות כו' כלב מסר לו ; פי' שדורש כאלו היה כתוב , לו קינאות" *κυνος canis* (א' הונד) . תר' וכעכס אל מוסר אויל (משלי ז כג) והיך כלבא לאסורא ; הנראה שצ"ל , כבלא" , כאשר כתב הא"ע , העכמים" והם דומים לכבל , ולפני הרא"ב היה הנוס' , לאסורא דסכלא" .

כלבם (ילמד' זלק) שנותן כלבם בפי בהמה ; צ"ל , כלנוס" *χαλιнос* (צוים , ציעגעל) רסן .

כלדאי (פסח' קיג) שאין שואלין לכלדאין ; הם הכשרים , והיו נחשבים לחוים בכוכבים .

כלה של תבלין (ירו' זינא ג) שם מדה מע' כל ו .

כלו (מהל' נט יד) שוצי יתהון בכלו (צאָרן) כע' כלת .

כילו (ירו' עזרא ג) כילו בצל (זאָ וויא) כמו , כאלו" .

כלח (ירו' שנת ח) כלח כו' כולחא שמה (פֿלאָרעמזיידע) סן משי מסוכך .

כלט (ירו' שנת ח) תמן הוא עבר חף כלוט *clavis* (שליסעל) . בפסיקתא ו' הבלוטין שבפותחות ; צ"ל , בלוטין" .

כלי ל"מ (געפֿעס, ווערקצייג, קליידער, בעטצייג, ציראמה) חפצים שהם לצורך האדם .

כילי (פסיק' כא) כי לי אדם [רכב רבותים אלפין] מי לירדם ; צ"ל כיליאדם

כדרבנות וגו') מלמד שיש בהם שבה של מטע [פי' הגדול והצמיחה של מטעים, עיי"ע שבה לקמן] וכדורות של ברזל , (מאָמִיגִיקייט ; שטאַרקע) חזק , ככאור מלח קר"ר בלשון ערבי .

כה (דניאל ז כח) עד כה סופא (היער) הכא .

כו (חולין מז:) דיכולה לכוות ולחיות . (א"ר טו) שרעת ונכוית (פֶּרְנאַרבען) השארת רושם והיכר המכה והשבר אחרי אשר תרפא .

כות (זרמשיט ח ו) כות תיכותא (פֶּענֶם-מער, אָפֿנונג) חלון וחור , וכן בלס"ו .

כוותא (סנהדרין פד:) למפתח ליה כוותא (בראנר בלאזע) לשון כויה . גיר' הערוך , בועתא" .

כותא ת' תנשמת , בע' בותא .

כוזני בזניתא (ירו' קדושין א , שנת קלט :) ; כע' כוזא (א' מאַס, שאַפֿפֿגעשירר) .

כוחא (ויקרא יא ל) וילא וכוחא (א' איידעקסענ-ארט) אחד משמונה שרצים .

כחד (איוב ד ז) והא תריצין כו' אתכחדו (פֶּרְטְרוּיֶען, פֶּרְמִיסען, פֶּער-העלען) .

כי (זינא לח) כי סליק (אלס ; זאָ וויא) כאשר ; כמו .

כייר (בעשטרייכען, פֿאַרבען, פֿאַר-גירען) בע' כייר .

כירל (משלי כ י) כילא וכילא (מאַס, מעססען) מדה , מע' כל ו .

כירף (משלי טז כו) אתי לה כיפא (רעמוטה ; בייגען) כפייה .

כחכח (סוס' ז"ק ט) ר"י היה קורא הכחכח וכל זמן שאינם חוכחין ; כחכ"ח בל"ע (שערצען) בדרך צחוק , ולא מרצון הלב .

כל (ירו' ז"ז ט) וכל ונפל ביתא ; כמו , ואכל" .

"כיליאדם" מיליאדם *κιλιαδης* (טויוזענד), ובל"ד *miliarum* (טויוזענד) אלף.

(א) **כליא** ת' כליות (שמות כס יג) כולין (ניערען).

(ב) **כליא** (ת"י ויקרא כא כ) דחסר כוליא (האָדע) אשכי הכיס.

כולכא (יכו' נדר' ה) קנתא דכולכא (אקסט) קרדום, ע"ע כלב ג.

כלכיד (יכו' נדר' ו) אינו אסור אלא בכלכיד; מין דג קטן, נקרא בש"ס "כלכית", ע"ע.

כלכל ל"מ (נדר' מה יא) ויכלכל (פֿלֿעגען, ערנעהרען); ומוזה

שם "כלכלה" (נאהרונג) ענ' ספוק ומזון.

כליל ת' כמעט (משלי ה יד) עד כליל; כמו "קליל" בע' קל ב (וועניג, קוים).

כלם (נמד' יב יד) תחכלם ז' יומין (בעשאַמט) כליםה.

כליסריקון (ספרי האזינו) כרים אלו כלסריקין שלהם, ובלק' הגיר' "כיליריכון" ע"ע כיליריכון

ובהערה שם. **כלעם**; הוא ע' בלעם בקצ' נוסח'.

כלופים (פסיק' כג) בנוהג שבעולם מלך ב"ו כשהן כלופים אומר

לעבדיו עשו עמכם יום א' ועמי ו' יום, אבל הקב"ה אינו כן כו'; כמו "פכולים"

peculium (אייגענטהום, לייב-אייגען) פ'י כשהם קנין כספו ירשה להם לעשות

צרכי ביתם רק יום א' בשבוע.

כלקדיקא (טה"ר, אתי מלבנון) מטענין בכלקדיקה [בכל

קדיקה ב' מלות הוא טעות] כע' גלגדק (פאלאנקן) מטה ואפריון לשאת עליו

נשים וקנים וכדומה.

כלרייה (תוס' ז"ק ז) מלה"ד למלך שקרש את האשה הוא מביא

את הלבליך ואת הקולמס ואת הדיו קלקלה היא מביאה את הכלרייה שיתן

לה המלך היכר יד שלו; צ"ל מביאה את הכל דייה שיתן לה כו'.

כלתא מקילא בחמותה (מיכה ז ו) (שנור, ברויט).

כמא ת' כאשר (נדר' יב יא) כמא זאָ וויא).

כמדומה (נדר' טז); א"ל כמדומה אני (איך גלויבטע, מיינטע) דמיתי.

כמה (דני' ג לג) אתוהי כמה רברבין (וויא זעהר, וויא פֿיעל).

כמנון (קה"ר, עיר קטנה) מצודים גדולים כמנון ועקמן (הינטער-האלט, נאכשטעללונג) מקומות מארב,

מע' כמן ב'.

כמס (פאה ה) המעמר לכומסאות ולכובעות; הוא כע' כומתא

בתי' ע"ע (א' קאָפּדעקע, קאפל) וגם הוא כסוי הראש מתחת להכובע, וזהו

כוונת הירושלמי "לכובעות מלעיל כמה דתימר וכובע נחושת על ראשו,

לכומסאות ר"א אומר מלרע; פ'י שהוא מתחת הכובע ואינו נראה, ומביא ע"ז

לדמיון הלא הוא כמוס עמדי'.

(א) **כמר** (יכו' טז ד) אהן דכמר אידיא; (ווארמען) ענ' הטמנה וחמום.

פ'י שמומן על ידי המבוארים במשנה.

(ב) **כמר** (יכו' ז"מ י) נכמר כתנור (רוינירט, שוטהויִעֶן) ענק רכוך וקרקור, מע' כמר א.

כנא כנא בפרוטה (כמו' נט); שם מדה.

כנוי (נדר' ז). לכנות שם (בענענען, מיט איינעם ביינאמע בעלעגען,

א' שימפֿליכען-). (סר' ישעיה ה ד) אחכניאו.

כנע (מ"א כא כט) ארי אתכנע אחאב (דעמוטהיג).

כנעא (יכו' נדר' ג) והא כנעא, וביר' (מעשר' ה) הנוס'

"והא ננעא"; מין צמח מרובע בעל קשרים (קנאָטטען).

(א) **כנף** (צכור' ל:) מקבלין לכנפיים ; פי' לידים [לרוחצין] כע' כף א. (חולין מה.) כנפי ריאה התחתונה ; הם האונות .

(ב) **כנף** (ינמ' לז.) כנף שראה אביו כו' ל"מ (פֶּעֶרְהִילַט , געהיים) .

כנש ת' נגידים עצרו (איוב כס ט) כנישו (איינהאלמען) ולדעתי צ"ל כבישו' שענינו תמיד לשון עצירה . **כנשתא** ת' עדה (צמד' מז יז) כנשתא (געמיינדע ; דאָטמע) .

כנתא (חולין קיג.) הדורא דכנתא ; בל"ע קאנת"ה (איינגעוויידע) מעיים .

כסא ל"מ (א' שטוהל) , ובל' רבים "כסיות" (זכיס ד) על ר' כסיות (שטיהלע) . ע"ע שירותא לקמן .

כסבורין של אביהם היא (כמו' לד:) ; מע' סבר ד(מיינען, גלויבען) . **כסידא** , בע' אביב א .

כסי (צכא' לח טו) ארי כסיאית אפהא (צודעקען , דעקע) כסוי , ל"מ .

כוסיא (צ"ק קמז:) בכוסיא אין מעמידין לו חמור אחר *εχουσις* (פֶּרִי-ווייליג) ברצון ובפשיעה, כצ"ל [ולא "בכוסיא"] וכן הגיר' בתוספתא (צ"מ ס ויא) ובת"י (שמות כז ח) .

(א) **כסכס** (ילמד' ויגט) מכסכס בשניו (קויען , בייסען) מע' כס ג .

(ב) **כסכס** (ירו' צילה ד) בקעת סומכה לכותל בשביל שלא תכסכס ; מל"ד *caso* (וואנקען , פֶּאללען וואָללען) קלקול ע"י מי גשמים .

כסלו ל"מ (נחמ' ח ח) בחודש כסלו ; שם חודש התשיעי בערך דעצעמבער שלהם .

כיסין (ירו' שנת ו) מקטע כיסין ; כמו "קיסין" (האָלץ) עצים .

(א) **כסן** ת' הוכח (איוב ו כה) יכסן (צורעכטווייען) ע"ע כס א .

(ב) **כסן** (שנת קלח:) גוד בכיסנא מותר (שנירע) רצועות , גי' הערוך , בכסכא" .

(א) **כסס** (צמ"ר ז) ' מחיצות של אש היו כוססות זו בזו *καυσις* (ברענגען) ענ' שריפה .

(ב) **כסס** (ירו' מע"ס ד) חמרא דההוא גברא מיפק כסים *οξυς* (זויער , הערב) פי' נעשה חומץ .

כסוף (ספרי צהעלומך) בעלי חכמה ובעלי גבורה ותיקים וכסיפים (רייכע) עשירים בעלי כסף . (סוכה נא:) כספים בפני עצמן (זילבער-שמייערע) .

כסת (צ"ר עט) השאילי כסיתך כו' אפיק הדא כסיתא למרעיא ; גי' הערוך "קשיטה" וזהו ; השאילי קשיטך , תכשיטין ומרגליות" אפיק הדא קשיטה , זה הכבש" כי תר' קשיטה , חורפן" כבשים . **כמת** ע"ע שפנר .

כעב (צרכ' לח.) עשאן כעבים חייב (רונדע קוכען) , ע"ע כעד .

כענת (עזרא ד י) עבר נהרא וכענת (אונד זאָ ווייטער) כמו "וכולי" .

(א) **כף** (שנת קיז:) סנדל כו' שניטל כל הכף (זאָהלע) מע' כף א .

(ב) **כף** ת' לשון היס (יסוטע טו ס) כף ימא (בווען) .

(ג) **כף** (ירו' עירובין ז) למכבש עליו כף *cupa* (טאָנגע) כע' כפת א .

כפא (איוב מא יב) דודא נפוח דעביד כיפא ; פי' שמעלה ברתחתו כעין גלים וכפים (וואָלבונג) מע' כף ח , עיי"ע גלש .

כיפה (שנת סז:) לכיפה לימא הכי ; מין חולי אבעבועות ; גי' הערוך "לכיבא" .

כפה (ירו' צרכוס ט) את הכפת ואת הננס ; כע' קפת (ריעזע) .

כופיא (סמחיס לט.) אימא מרירתא דכופיא ; פירש"י מין דג ששמו

כּוּן מה מצה גדולי קרקע כו' [כה].
כּפּל (קדושין כו:) איכפל תנא לאשמעי'
עיי"ע אכפל לעיל.

כּפּלת (צ"ל נח) מעדני מלך כפלוות
ואנפקימן *ocephalc* (א' פאלמען
פּפּלצנצע) מין עץ תמר, עיי"ע קפל
לקמן.

כּפּן (ספרי זרכה) נפתלי כו' שמח
בחלקו בימים וברגים וכפניות;
אולי צ"ל "וספניות" (שוואמס) מין סחורה
מגדולי ימים.

כּפּורא (בעכער); שם כלי וכוס
(דה"א כח יז).

כּפּר (צ"מ ע.) ונהגו בני כופרא (שיפס-
לייטע) בעלי ספינה [שמוזפפה
סחוץ בכופר וזפת] ואולי הוא שם מקום,
כמו שם (עג.).

כּפּורתא (שמות כה יז) כפורתא
דרהבא (דעקעל ד' בונדעס-
לאדע).

כּופת (יו"ל נז"ג) תחות כופתא דקסרין
(בריקע) גשר המקוער מכפות.

כּצוצרה (יו"ל שנת ג) בע' גוזזר
(גאלעריע).

כּר הי כר מביר, לים (בראשית כו
כג, דברים כ"א יז) (ערקעננען,
אנערקעננען, מערקען, וואהרנעהמען).
כּרב (שנת לג:) חזי אינשי דקא כרבי;
פי' שהיו חורשים, מע' כרב ב.

כּרובא (שמות כה יט) אפי כרוביא
(סוכה ה:) כרוביא; פרצוף
דמות תיגוק.

כּרובת (זכרי' יד כ) כרובת סוסיא;
כמו "כרובת" (דעקקע,
היללע).

כּרגא ת' היתה למס (איכה א ח) הות
לכרגא *charadch* (כאראד"ש)

בלשון ערבי (קאפּפּשטייער), כידוע
שהגים"ל נקרא בל"ע בהברת "רש".
כּרד ת"י שמיכם כברול (ויקרא כו יט)
כרודן הי כפרולא *crudum*
(הארט).

כּרדש תר' לעשות כונים (ירמיה ז יח)
(אָפּפּערקובען) מין עוגה.

כּרדכא (ספרי מטות) אשר לא יבוא
באש כגון הכרדכאות והכוסות
χαιρ-δοξησιον (א' האנד-געפּאָס צום
אויפּנעהמען) כלי קבול לשום עליו כלים
שונים.

כּרוג עיי"ע ברוג לעיל.

כּרוזימון (אס"ר, גם ושתי) ככרוזימון
הזה שבא באחרונה (דעסערט,
נאכטיש) כע' גרום לעיל.

כּרויה (יו"ל פסחים ג) הדוק קרויה
וכרויה (פּלאַשע) ובל"ע קרע"ה.

כּרוזלא; בלס"ו (הירט; לעהרער)
מנהיג ורועה, וכצ"ל
בתרגום (סה"ש, איכה תרעה) כגי' הערוק,
עיי"ע ברזיל לעיל.

כּרד (וי"ר עו) כל זמן שהמעין לתוכה
היא עושה כריכים *carex*
(ריעדע-גראַז) מיני צמח גדלים באגמים
ובמקומות לחים.

כּרד (זו"ר, והנה בעונו) והרי היא
(מעשה אסתר) כתובה בין
הכרכים; צ"ל "הארכיים" (ארכיוום)
ספרי זכרון, כמו בירושלמי (מגילה א).

כּרד (מולין עה:) שבנו כרדן אחדיו
(אנהאָנגליך) קשור ומשוך
בטבעו

[כה] כופיא (פסחים למ.) ואימא מרירתא דכופיא [פירש"י מין דג] ומתוך מה מלה גדולי
קרקע כו'; ונראה מחרוגס שבעה"י אשר צמים חנים נחשבים לגדולי קרקע,
ויש לחמוה דהא אמרינן בפירוש (עירובין כז:) דגים גדולי קרקע נינהו, וכן בפריחות (ו):
חשיב בפירוש את השחלת—שהוא מקליפה של זריחת המים—לגדולי קרקע, דקאמר וכי כתב
שחלת ה"א גדולי קרקע אין כו'; וז"ל דכוונתם פה "מה מלה גדולי קרקע" שג"ל וזו מח
מן הקרקע, ושם יחשבוהו לגדולי קרקע רק באשר הוא ניזון מן הקרקע, עיי"ש.

במבעו.

(ד) **כרך** (שנת לד:) כרוך ותני (בינרען, צוואצממען-געהמען) ענ' חבר.

(ה) **כרך** (ירו' ע"ז ב) הדא אמרה ישן מתר? כרוך הוו; פי' שהישן היה כרוך בסרין ואינו נראה להנחש, ע"כ אינו מתירא [כו].

כריכתא; עיי'ע נרגותני לעיל.

כרכתא (ב"מ כג:) כרכתא מאי?

עיי"ש דוחק המפרשים; ואולי צ"ל כרנתא *καρυνος* (נוס ביימע) מיני אגוזים, שאין השקצים יכולים למאסם.

כרמא (בראשית ט כ) ונציב כרמא (וויינבערגע).

(א) **כרם** (חולין ג:) נפל כריסא בבירא (לענין כרם הפנימי) *καρυσσω* (וואססער-קרונג) הדלי ששואבים בו מים [כו].

(ב) **כרם** (ירו' נדרים ג) אורחא דבר נש מיטר לחבריה כורוסתי

בייה *κερας* (עהרע) פי' כבודי אחפין, בייה, כמו, בעי' ענין רצון.

כרסה (ירו' סנהדרין י) ככריסה של חבינא; צ"ל "כאריסה" (גיפמ).

(א) **כרסן** (ירו' שנת ה) עור מכורסנין כנגד לבו; צ"ל "מכורסנין"

βυρσα (לעדער) מע' ברם ב', פי' עור מעובר.

(ב) **כרסן** (מוס' נגעים ה) הכורסין בו; צ"ל "הברסין" מל", מין בנה, בע' ברם א.

כרספת (חולין סה:) להביא את הכרספת (א' היישרעקען ארט) מן ארבה כשר.

כרע (שופטים ה כז) באתר דכרע, (קניען, זיך בייגען).

כרפוזנא (ירו' כלאים ח) פול הלבן כרפוזנא (א' באהנען ארט).

כרקום (ב"ר לו) גפן שכחה רע אוסרים לו כרקום אחד; צ"ל "לובדקום אחד" עיר בן אחוגות [כח].

(א) **כרת** (קדושין ה) ספר כורתה שניידען

[כו] **כרך** (ירו' ע"ז ב) עובדא הוו איחא חדא דהוות רחמא מלווסא ובעלה שגא מלווסא אחא חד מסכן ויהבנ קומי ואל, ארגישה בצעלה איסלק וטמרתיה בעיליחיה יבבת קומי בעלה ואל ודמך ליה אסא חיוויא ואל מן קומי קס בעלה מן שינחיה ובעי מיכל שרי ההוא דעיליחיה מלולי, הדא אמרה ישן (פי' שאס היה אדם ישן עס) מוחר (בחמיה, ומשני) כריך הוו; ופי' הפני משה שזה הנחש היה כרוך ורגיל בבית ולא היה אימתו עליו, אבל בעלמא אימת ישן עליהם, ע"כ, ואינו מוחרור, לאמר שנחש בעל ארס היה רגיל בבית ולא יתרגלו—ולדעתי הכוונה שהיה הבעל כרוך במכסהו ולא היה נראה, וע"כ לא התירא הנחש ממנו, וזכרושלמי (טרומות ח) הגיר "בריר הוו" ו"ל "כריך", כמו באן.

[בו] **ברם** (חולין ג:) לענין כרם הפנימי מה הוא, אומר עס רב"י "נפל כריסא בבירא", המליצה הזאת נמלחה עוד במס' שבת (סז:) לענין רפואה למח פואה "נפל פואה בבירא", ואס הכוונה על הפואה אשר ידברו ממנו, היה להס לאמר "נפל פואה"; אבל לדעתי כוונה אחרת היא בשני מקומות אלה, כי הגה מלת "כרסא" *καρυσσω* הוראתה "כד ודלי לשאוב צו" (קרוג), וכן הוראת מלת פואה *futum* (א' וואססער געשירר) הוא דלי וכלי שאיבה [כדאמרין פתיא אוכמא, ע"ע] לכן שמשו בשני מקומות אלה בלשון נופל על לשון [שמלת "פואה" דומה למלת "פואה] לאמר במליחאס: נפל הדי לי לחך הבאר באין מוילא אוחו, פי' אין מזכר הדבר.

[בח] **כרקום** (ב"ר לו) גפן שכחה רע אוסרים לו כרקום אחד, וי"ג "כרקום", בהמשכי נמשכתי אחר פי' המוספי שהוא בל"י יחד שסומכים עליו הגפנים; אבל עין

(שניידען, שיידען) ענין הברלה .
כרת ל"מ (צמדכר טו לא) תכרת הנפש (אויסראַטמען).
כרת (יכו' כלאים ד) בשאין הכרתים מכוונים (ד' שטאַטמע) הגזע', ועי"ע כוורת.
כרתן תר' כרפס (אסטר חו) כרתנן . (צרכות ט:) בין תכלת לכרתי (לויך, לויכ-גרין) מראה כרתי וכרפס, עי"ע כרפס ובהערה שם.
כש (מסהדרין לו:) נחש מכיש; מע' כש ה (קלאַפּען; שטעכען) כע' טרק ב . או הוא כמו "נשך ושך" (צ"ק כנ:;) השך בו את הנחש כו' מכיש בסייף; ענין דקירה וחפירה (צ"צ נד.) שהכיש בה מכוש אחד.
כשר תר' כאיש מגן (משלי ו יא) היך נכרא כשרא; כע' קסר ב, וצ"ל "כשרא" cassida (העלם) לבוש בקסרא וסגן .
כתל (חולין יז:) כתלי דחורי (שינקען) בע' קתל, ובמגילה (יג.) הגיר' קרלי .
כתש (כלאים ה) ואם היה שער כותש; מל"מ (אַנשטאַסען, בעריהרען) ענין קרוב ונגיעה .

ל

לאכסא ת' תחת רגליו (איכה ג לד) תחות לאכסא דרגלוהי; כע' לתת א *λοσος* (שראַגע) כף הרגל עד האצבעות שהולך בשפוע .
לאית (ת' משלי כה יד) כמו "לא אית" (אויט ניכט) .
לבד ת"י בגבחתו (ויקרא יג נה) בלבדיה (צאַטטיגע) מע' לבד ב' ; פ' בגד החדש בעודו מסובך בצמר, וכן ת"א "בחדתותיה" .
לבט (צ"ר נג) להביא עליו לבטי לבוטי; מל"מ (שטרויכלען), ובלשון ערבי לב"ט (ניעדער שלאגען) .
לוביא (יכו' שנת ה) אינון צווחין ליה לוביא; מין פול (א' ארט באַהנען) .
לבסים (מעטרות ג) היה עושה בלבסים; צ"ל "בבלבסין", עי"ע בלופסין; הוא מין האנה .
לבקן (צכוות מה:) הנחר והלבקן *λευκους* (גלענצענד, ווייס) . ובכרכות (נח:) הגיר' "לוקין" .
לברות (מגילה טז:) מרדה דלברות; כמו "לבורניא" עי"ע (א' ארט שיפּע) .
לגי (יומא פג:) אהדרוה בלגי וצעי (שלויד) לגינין של יין, גי' הערוך "פלוגי" .
ליגא (ספרי טזא) על ד' כנפות פרט ליגא [לליגא] כו' שאינן מרובעין; מין בגד חשוב, ע"ע לגין ב .
לגטא שנאמר כו' נתן אברהם מתנות (ילמד' נח) *legatum* (טעם-טאַמענט) .
לגיון (וי"ר טז) קורא הקב"ה לגיונות שלו; צ"ל "אלוגיונות *elogium* (צייגניס, אויפֿשריפּט) ספר זכרון המעשים. לגלג

לא (יומא כ:) ; עי"ע חרגא .
לאו (חולין קמא.) לאו שניתק לעשה; כמו "לא" (ניכט, א' פּערבאַט) .
לאיטור (ספרי צרכה) ללאיטור שהיה עומד על הבימה ונשכר לו לאחד לדבר על ידיו *lator* (פּאַרטער-גער) מסדר דברים [להצדיק הנשפט] .
 דואה שז"ל "אוסרים לו לובדקום אחד", ע"ע, שהוא עיר בן אמונות גדול וחזק, כי הוא דרש על פסוק אוסרי לגן עיר ה, וע"ז אמר שאפי' גפן שכחו רע אוסרים כו', ומלת "לו" של לובדקום, שהיה נראה להם כפול והשמטוה, גרמה זה הטעות .